

مادری و فرزندآوری هیچ تضادی با شغل بودن زنان ندارد

■ مرور و کنکاش در زندگی بسیاری از زوج‌های جوان ما را با بهانه‌های مختلفی برای داشتن یک خانواده پر جمعیت روبه‌رو می‌کند که رفع بعضی از موانع و چالش‌های آن در حیطه وظیفه مسئولان است، اما بعضی از موانع ظاهری این موضوع، از جمله از دست دادن فرصت شغلی زنان، دشواری تربیت فرزندان و... از نگاه دکتر مریم جان‌فدا، روانشناس بالینی و زوج درمانگر تنها یک کار کردن صورت مسئله است، چرا که او معتقد است یک مادر با داشتن سلامت روانی و عزت نفس، قاعدتاً نگران نقش‌های مختلف خود در زندگی نیست و می‌تواند با کسب مهارت‌های کافی در کنار داشتن شغل مناسب، نقش پررنگ مادر بودن خود را به درستی ایفا کند. وی همچنین معتقد است یک مادر اگر در زمینه آسیب‌های تک‌فرزندی دقیق و تیزبین باشد آن وقت روحیه کمالگرایی خود را کنار گذاشته و زندگی تک‌فرزندش را با همراهی چند خواهر و برادر نجات خواهد داد و آینده روحی و جسمی او را تأمین خواهد کرد

چالش فرزندآوری و تردیدهایی که ریشه در نگرش ما دارد

اگر بچه نه پس چه؟!

جعفر شاهرخی، جامعه‌شناس:

اغلب جوامع با وجود تغییرات ناشی از مدرنیته به فرزندآوری اهمیت می‌دهند

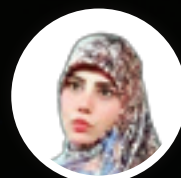
سیدمر قبه آذرنگ، مؤلف و پژوهشگر حوزه زنان:

اعتقاد به رزق و روزی فرزندان نگاهی فراتر از خورد و خوراک و پوشاک است

حجت‌الاسلام دکتر عباس نصیری فرد، استاد دانشگاه:

تغییر مبانی فکری خانواده‌ها یکی از راه‌های گرایش به فرزندآوری است

سمیه سرافراز، جامعه‌شناس:

زن ایرانی ثابت کرده در عین فعالیت اجتماعی می‌تواند مادری نمونه باشد

نگاه

فرزندآوری خانواده را در مسیر محبت قرار می‌دهد

زندگی مشترک مثل آب روانی است که جاری شدن آن باعث نشاط و شادابی در جامعه می‌شود. همچنین آنچه باعث ماندگاری و ادامه این نشاط می‌شود رویدن شکوفه‌های زیبا یعنی فرزندان است که فضای زندگی را معطر به عطر خوش خود می‌کنند. شکوفه‌هایی که خودی، یکنواختی و بی‌هدفی را تبدیل به نشاط، شادابی، هیجان و امید به آینده می‌کند. اگر بخواهیم پیرامون اهمیت و ارزش فرزندآوری در زندگی صحبت کنیم می‌توانیم از دو نگاه به این مهم بپردازیم: نگاه ارزشی و دینی، نگاه روانی و اجتماعی.

■ اهمیت فرزندآوری از منظر ارزشی و دینی

در آموزه‌های ارزشمند دینی فرزند جایگاه بسیار والایی دارد که به بعضی از این آموزه‌ها در کلام معصومین اشاره می‌کنیم:

۱ **محبوب‌ترین مخلوق نزد خدا:** ارزش گذاری انسان‌ها را در نگاه رسول خدا (ص) با این جمله به خوبی در جامعه امروزی که ارزش‌ها متفاوت شده است درک می‌کنیم که فرمودند: **وَأَمْلُوذِي أَهْتِي أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ** - همانا یک نوزاد متولد شده در امتم از آنچه خورشید بر آن می‌تابد، نزد من محبوب‌تر است.

۲ **ریحانه قلب:** کانون احساسات و عواطف انسان قلب است که با تولد فرزند ریحانه آن یعنی نشاط و شادابی نیز خود را نشان می‌دهد، از این رو پیامبر همگان را به فرزندآوری از این جهت که باعث نشاط و شادابی قلب می‌شود سفارش می‌کند و می‌فرماید: **الْوَالِدُ الْأَتْمَشِيُّ فَإِنَّهُ قُرَّةُ الْعَيْنِ وَرِيحَانَةُ الْقَلْبِ** - در طلب فرزند باشید و آن را از خدا بخواهید که فرزند، روشنی چشم و ریحانه قلب است.

۳ **گلی از گلستان بهشت:** فرزندآوری در واقع پلی برای رسیدن به بهشت موعودی است که اگر فرزند در مسیر صحیح تربیت خود قرار گیرد برای پدر و مادر باعث عاقبت بخیری خواهد شد، از این جهت است که پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند: **إِنَّ الْوَالِدَ الصَّالِحَ رِيحَانَةٌ مِّنْ رِيَاحِينَ الْجَنَّةِ** - فرزند شایسته و خوب، گلی از گل‌های بهشت است.

۴ **مددکاران زندگی:** دنیای امروز دنیایی است که بیشتر از هر زمانی نیاز به یاور و همراه در سختی‌ها و فراز و نشیب‌ها برای هر انسانی دارد. یقیناً مردی که در کنار خود فرزندی را تربیت کرده است از کسی که از این موهبت الهی محروم شده از لحاظ پشتیبانی و مددکار بهتر و اثرگذارتر است، چرا که مددکاری و یاری انسان از طرف فرزند به مراتب از کسانی که به انسان از لحاظ نسبتی علقه‌ای ندارند سودمندتر است، از این رو امام سجاد (ع) یکی از عوامل خوشبختی مرد را با این حدیث ذکر می‌کنند: **مَنْ سَعَادَ الرَّجُلُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وُلَدٌ يَسْتَعِينُ بِهِمْ** - از خوشبختی مرد، این است که فرزندی داشته باشد که یاورش باشند.

۵ **رحمتی بر پایه محبت به فرزند:** فرزندآوری محبت انسان را در مسیر صحیح خود قرار می‌دهد. محبت و ابراز آن یک نیاز ضروری برای انسان است که یکی از مصادیق بروز و ظهور آن فرزند است. اگر کسی به کسی محبت کند این محبت باعث توجه خدا به او در زندگی می‌شود و چقدر زیبا و دلنشین است اگر این محبت به فرزند باشد تا باعث جلب رحمت خدا شود. امام صادق (ع)

خودمانی

وقتی زود دیر می‌شود

می‌گویند دوست داریم بچه‌دار شویم اما حالانها!

دیگر برای خانواده‌ها باشد اما باید نگاهی عمیق در این حیطه داشته باشیم. در بسیاری موارد وقتی به صحبت‌های والدین در مورد نیازهای اقتصادی فرزندآوری دقت می‌کنیم منظورشان صرفاً نیازهای واقعی و ضروری نیست! منصف باشیم! آیا شیوه کودک‌پروری ما در برخی موارد توأم با گرایش فراوان به مصرف‌گرایی نیست؟! فقط کافی است نگاهی به اسباب‌بازی یا لوازم تحریر فرزندان در برخی خانواده‌ها داشته باشیم! آیا فرزندآوری در هر خانواده پرورش می‌دهد، آیا امکان لذت بردن کودک از موقعیت‌های ساده را از وی نمی‌گیریم؟! چنین عزیزی می‌تواند درکی از «نداشتن‌ها» در سنین مختلف داشته باشد؟ قطعاً نه! یکی از قوانین مهم زندگی این است: در بسیاری موارد من نمی‌توانم هر آن‌چه می‌خواهم به فرزندم بدهم، من نمی‌توانم پرورش درست، این نکته مهم را به فرزند آموزش دهم، ضمن اینکه نگاهی منطقی به بحث هزینه‌های فرزندآوری داشته باشیم.

ایده فرزند نداشتن یا تک‌فرزندی مدتی است در برخی اقشار به شکل پررنگ خودنمایی می‌کند. البته می‌توان با این دید هم به موضوع نگرسیست که هر کس بنا به تصمیم شخصی می‌تواند انتخابی برای روند زندگی خود داشته باشد اما نکته مهم‌تر این است که آیا واقعاً چنین روندی انتخاب واقع بینانه ماست یا تأثیری از بمباران اطلاعاتی درست و نادرست است؟ بیایید واقع‌نگر باشیم!

■ مشاور و روانشناس

مینا محمد دوست ■ سال‌ها او را می‌شناختم. در سنی نسبتاً بالا ازدواج کرد. خوشبختانه ازدواج موفقی داشت اما بدون فرزند بود. سال‌ها پیش در یکی از دیدارها از هر دری با هم صحبت کردیم و

بحث به بچه داشتن رسید. فکر نمی‌کنی دیگه وقت بچه‌دار شدن؟ دوس دارم فعلاً و قسم رو برای مسافرتی که تا به حال شرایطش رو نداشتیم صرف کنم! -خب مگه بچه داشته باشی نمیتونی مسافرت بری؟ چرا! اما اول دلم بخواد خودم با همسرم این تجربه‌ها رو با خیال راحت داشته باشم. -همین!؟

خب با کلی قسط و تقسطیم به خونه یک خوابه کوچیک بخیریم. تا نتونیم خونه رو دو خوابه کنیم صلاح نیست بچه‌دار بشیم. به قول خودت با کلی قسط... به نظرت چند سال دیگه باید قسط داد که خونه دو خوابه باشه؟ به نظرت اهمیت این موضوع از وقتی که داره میگذره و سنی که داره بالا میره و توانایی که چه بخوایم چه نخوایم با گذشت سال‌ها کاسته میشه بیشتره؟

سال‌ها گذشت و چندی پیش با هم دیداری داشتیم. از نگاه اول متوجه شدم ذهنش در گیر مسئله‌ای است. سر صحبت را باز کرد و گفت: «راستش مدت‌هاست تحت درمانم و این درمان جواب دهنده بسیاری از موارد مشابه نابرابری بوده... اما مشکل من سنم است... ممکنه فرصت کمی برای مادر شدن داشته باشم که خود این مسئله خیلی باعث استرسم شده. بزرگ‌معالجم بهم میگه استرس روند درمان رو مختل میکنه...!»

وقتی حرف‌هایش را شنیدم یادم افتاد که چند سال پیش می‌گفت: «به بچه‌دار شدن فکر می‌کنیم، اما حالانها!» و این «حالانها» گفتن او ریشه در ایده‌آل گرایی داشت که بی‌تردید حتی با آمدن یک فرزند همچنان می‌توانست زندگی او و فرزندش را دچار چالش کند. ایده‌آل گرایی که تک‌فرزندی را رواج می‌دهد و بهانه‌های اقتصادی به آن دامن می‌زند. و اما چقدر نکته...

۱) **ایده‌آل گرایی:** گاه هنگام شنیدن صحبت مادران در یک میهمانی، یا وقتی کنار در ورودی مدرسه منتظر آمدن عزیزان‌شان هستیم شاهد بازی «کی برنده میشه و فرزندش رو به کلاس‌های بیشتری میره هستیم...» وقتی می‌شنویم که می‌گویند امروز درترم کلاس موسیقی داره... فردا هم کلاس شنا و هم معلم خصوصی داره و...

البته نیاز دنیای پرسرعت امروز توانمندی در زمینه‌های متعدد است، اما آیا واقعاً نیاز بشر امروز و نسل بعد همین است؟ پس در این هیاهو جای نیازهای عاطفی، دنیای کودکانه و بازی‌ها کجاست؟ یا مادری صحبت می‌کردم. جمله‌ای درباره تک

۲) **وضعیت اقتصادی:** شاید این مسئله پرنرگ‌تر از مسائل